

Lina Dabkevičiūtė

Smurto prieš vaikus tematika dienraštyje “Lietuvos rytas” (2002 m.)

Santrauka

Analizuoti smurto prieš vaikus tematiką gana sunku, kadangi nėra patikimų, realių situacijų atspindinčių duomenų. Pateikiama tik viešumon iškilusių atvejų statistika, kuri tėra tik ledkalnio viršūnė. Dėl šios susidariusios situacijos vienintelis visuomenės žinių šaltinis – žiniasklaida. Joje pateikiamų straipsnių tematika, apimtis ir rašymo stilius kontroliuoja visuomenės mąstymą, formuodama viešąjį kriminologinį diskursą, kuris dažniausiai yra paremtas stereotipais, mitais ir nuomonėmis. Trumpai tariant, žiniasklaida pateikia iškreiptą realybės vaizdą. Straipsnio tikslas yra paanalizuoti, kokį smurto prieš vaikus paveikslą piešia žiniasklaida, o konkrečiai – dienraštis “Lietuvos rytas”.

Išvadas

Kai kalbama apie nusikaltimus, organizuojamas tam tikras kriminologinis diskursas. Remiantis tuo, kokia kalba jis yra organizuojamas, aplink ką sukasi kalba, diskursas gali būti profesinis/teorinis, politinis ir viešasis. Politinis kriminologinis diskursas orientuotas į tam tikrus tikslus ir reikalauja, kad diskurso dalyviai žinotų apie nusikaltimus, profesinis – orientuotas į teisingus, mokslinius teiginius (Dobryninas 2002). Viešasis kriminologinis diskursas – tai diskursas apie nusikaltimus, priešingas profesionaliajam, nes apeliuoja ne į mokslines žinias, o į nuomones, prietarus, mitus. Aiškinamasi, kaip žmonės išsivaizduoja vienus ar kitus nusikaltimus, saugumo garantijas visuomenėje. Tai kartais tapatinama su viešąja nuomone, tačiau tai nėra visiškai tapatūs dalykai.

Žmonės domisi savo saugumu, todėl skaito laikraščius, klauso radiją, girdi aplinkinius kalbant ir pan.; iš viso to susiformuoja ir žinojimas apie nusikaltimus, kuris dažnai yra iškreiptas. Viešasis diskursas įprastas sociologijos tyrimo objektas, kuriam tirti naudojami patys įvairiausi tyrimo metodai. Smurtas prieš vaikus aktualus ir, sakyčiau, skaudus tema, kuri nėra plačiai tiriama ir analizuojama. Smurto prieš vaikus statistika yra labai problemiška. Paprastai oficiali statistika remiasi tais duomenimis, kuriuos pateikia

formalios socialinės agentūros. Ši statistika paremta viešumon iškilusiais akivaizdžiais smurto atvejais. Tai rodo, kad bet kuri oficialioji statistika yra netiksli ir neatspindi realios situacijos – tik ledkalnio viršūnę (Rupšienė 2001; 5).

Mūsų krašte nėra išsamių statistinio, sociologinio, psichologinio tyrimo duomenų, rodančių, kiek vaikų patyrė smurtą, kurio pasekmės asmenį lydi visą tolimesnį gyvenimą (Smurtas prieš vaikus 1997; 8). Pagal Lietuvos vaikų teisių apsaugos tarnybos prie socialinės apsaugos ir Darbo ministerijos duomenimis, 1996 metais 224 vaikai nukentėjo nuo įvairaus lytinio smurto, 11 patyrė sunkius kūno sužalojimus, 17 buvo nužudyti (tyčinė žmogžudystė), įvykdyta viena netyčinė žmogžudystė. 30 vaikų mirties atvejų nėra išaiškinti. (Smurtas prieš vaikus 1997; 8) Tad nėra aiški reali situacija, nes nėra patikimų duomenų šaltinių. Žinoma, nereikia užmiršti problemos sudėtingumo, kadangi dauguma nusikaltimų vaikų atžvilgiu įvyksta šeimoje. Dėl šios susidariusios situacijos vienintelis visuomenės žinių šaltinis – žiniasklaida, kurios pagrindinės formos – spauda, radijas ir televizija (kartais prie žiniasklaidos priskiriamas ir internetas). Todėl analizuojant žiniasklaidos turinį galima ištirti viešojo diskurso lauką. Tad šio darbo tikslas –

paanalizuoti, kaip smurto prieš vaikus tema pateikiama žiniasklaidoje, o konkrečiai - spaudoje.

1. Viešasis diskursas ir žiniasklaidos svarba

Viešasis kriminologinis diskursas ypatingas tuo, kad jame egzistuoja stereotipinės nuomonės apie nusikaltimus (Dobryninas 2002). Žinojimas apie nusikaltimus šiuo atveju nėra paremtas moksliniais tyrimų duomenimis. Žiniasklaida šiame viešojo kriminologinio diskurso formavime atlieka didžiulį ir svarbų vaidmenį todėl, kad žmonės skaito tai, kas pateikta laikraščiuose, apie ką kuriamos televizijos laidos. Nors žiniasklaida ir nelabai sėkmingai įtakoja, kokias turėti nuomones, ji dažnai būna labai įtakinga nusakant tai, apie ką reikia turėti nuomonę (Gaidys 1999; 24). Žiniasklaida gyventojų daugumai pristato reikšmingus įvykius, bet taip pat ji pateikia veiksmingą interpretaciją, kaip reikia suprasti tai, kas įvyko (Dobryninas 2000; 7). To pakanka, kad žiniasklaida kontroliuotų mūsų mąstymą. Žmonės patys aktyviai konstruoja socialinę realybę, bet iš jiems prieinamų medžiagų, o tas medžiagas masiškai pateikia žiniasklaida (Gaidys 1999; 24). Ji atrenka kas svarbu ir aktualu. Žiniasklaida suponuoja tai, apie ką galvoti, atkreipia dėmesį į tam tikrus įvykius, sustiprina efektą, šitaip formuodama nusikaltimų įvaizdį visuomenėje.

W. Lippmanas, konkrečiai kalbėdamas apie spaudą kaip vieną žiniasklaidos rūšių, teigia, kad dvi sąvokos – naujienas ir tiesą – reikia atskirti. Naujienų funkcija yra išgarsinti įvykį, o tiesos funkcija – suteikti paaiškinimą paslėptiems faktams, nustatyti jų tarpusavio ryšius ir sudaryti realybės, kurioje asmuo gali veikti, vaizdą (Lippman 1997; 227). Tik tada, kai socialinės sąlygos/aplinkybės įgauna atpažįstamą ir išmatuojamą formą, tiesa ir žinios sutampa. Tačiau spaudoje pateikiamos žinios iškreipiamos, nutylimos, tad verta susimąstyti apie tiesos kriterijų.

Lietuvoje žiniasklaidos vaidmuo ypatingas, kadangi iš atliktų tyrimų rezultatų matome, kad

žiniasklaida yra institucija, kuria pasitikima labiausiai (pagal patikimumą ji dažniausiai užima pozicijas pirmajame trejetuke, konkuruodama su bažnyčia ir švietimu. Pasitikinti žiniasklaida visuomenės dalis būna maždaug 60 proc.). Tačiau, net jei nebūtų tokių apklausų, atrodytų, kad „ketvirtoji valdžia“ nesunkiai formuoja nuomones, jomis manipuliuoja (Gaidys 1999; 22). Be to, žiniasklaida yra vienas svarbiausių informacijos apie socialines problemas šaltinis (Dobryninas 2000; 7), kadangi dauguma asmenų iš jos gauna kriminalinio pobūdžio informaciją.

2. Darbo metodologija

Darbe bus analizuojami 2002 metų Lietuvos dienraščio „Lietuvos rytas“ 1-11 mėnesių numeriai. Išskirti straipsniai, kuriuose aprašytas smurtas prieš vaikus, įvykdytas Lietuvoje. Pilotažinio tyrimo metu pastebėtas itin mažas skaičius straipsnių apie smurtą užsienio šalyse – tad būtų netikslinga analizuoti, kaip žiniasklaida atspindi užsienio situaciją ir koks jos ryšys su situacija Lietuvoje. Išskirti tie straipsniai, kuriuose smurtą patiria vaikai iki 18 metų, o smurtautojai sulaukę aštuoniolikos ir vyresni. Mano manymu, vaikų smurtas prieš vaikus yra atskira tema, reikalaujanti atskiros analizės. Analizei naudojami tik straipsniai – neaptariamai suvestinėse pateikiami faktai, kadangi darbo esmė – paanalizuoti, kaip pateikiama smurto prieš vaikus tematika. Taip pat į analizę neįtraukti smurto atvejai, kai neaišku, ar kaltinamas smurtavimu asmuo iš tiesų yra kaltas (pvz., išprievartavimo atveju įtariama, kad parodymai melagingi siekiant keršto ar pan.).

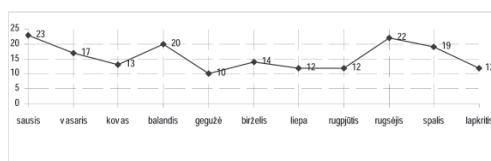
Yra skiriama fizinė, seksualinė, emocinė prievarta prieš vaikus, be to, kaip atskira blogo elgesio su vaiku rūšis išskiriama vaiko nepriežiūra (Blažys 2001; 66). Tačiau šiame darbe išskirtos 10 pagrindinių smurto prieš vaikus rūšių, siekiant paanalizuoti kokios temos užima didžiąją dalį rašomų straipsnių. Tai nugirdymas, sumušimas, naujagimio/kūdikio pametimas, naujagimio/kūdikio nužudymas,

vaiko nužudymas, seksualinė prievarta (tvirkinimas), nepriežiūra, apiplėšimas (apgavimas, užpuolimas) pagrobimas ir kita (tai buvo du straipsniai apie emocinę prievartą ir siekimas parduoti į sekso vergiją). Darbe pateikiama trejopo pobūdžio analizė – trumpa atrinktų straipsnių statistinė apžvalga, antraščių ir turinio analizė.

3. Statistinė laikraščių apžvalga

Tiriant 2002 01-2002 11 laikotarpį atrinkti 177 straipsniai, du iš kurių yra analitinio pobūdžio. Vidutiniškai kiekvieną mėnesį buvo publikuojama 16 straipsnių šia tema. Straipsnių pasiskirstymas pateikiamas 1 lentelėje.

1 lentelė
Straipsnių pasiskirstymas per metus

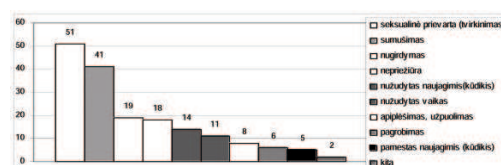
Iš lentelėje pateiktų duomenų matome, kad daugiausia straipsnių buvo publikuota sausį, balandį bei rugsėjį. Iš 177 straipsnių pirmajame puslapyje buvo įtraukta 13 straipsnių, 73 – skyrelyje „Aktualijos“, 72 – „Penktame puslapyje“, 25 – „Krašto žinios“, 3 – „Situacija“, vienas straipsnis publikuotas priede „Gyvenimo būdas“, 3 - priede „Sostinė“. Tais atvejais, kai vienas ir tas pats straipsnis buvo publikuotas keliose skiltyse, į statistinę analizę buvo įtrauktos visos skiltys.

Pirmasis puslapis laikraštyje užima labai svarbią vietą, kadangi jame pateikiami pagrindiniai įvykiai, svarbiausios žinios, todėl svarbu pasižiūrėti, kokia dalis pirmame puslapyje publikuojamų straipsnių tenka smurtui prieš vaikus. Per vienuolika 2002 m. mėnesių išleisti 276 dienraščio numeriai. Vidutiniškai pirmajame puslapyje publikuojami 4 straipsniai, vadinasi per 11 mėnesių buvo publikuota apie 1104 straipsniai. Smurtas prieš vaikus tesudaro 1,17 procento visų spausdintų

straipsnių. Tai rodo, kokia vieta skiriama šiai temai ir kaip pateikiami jos mastai.

2 lentelėje pateikiami duomenys, kokiomis temomis iš 10 išskirtų smurto prieš vaikus temų dienraštyje „Lietuvos rytas“ buvo rašoma dažniausiai:

2 lentelė
Smurto prieš vaikus temų pasiskirstymas

Pagrindinės penkios temos, kurios gausiausiai pateikiamos dienraštyje – seksualinė prievarta prieš vaikus, vaikų mušimas, nugirdymas alkoholiniais gėrimais, nepriežiūra, naujagimio nužudymas. Mažiausiai dėmesio kategorijai „kita“ – emociniam smurtui ir ketinimui parduoti į sekso vergiją. Remiantis 2 lentelės duomenimis atrodytų, kad Lietuvoje daugiausia lytinės prievartos. Tačiau tai kelia abejonių, žinant, kaip plačiai kaip auklėjimo priemonė yra paplitęs vaikų mušimas. Tad reali situacija neatitinka skelbiamos laikraštyje. Kaip jau minėta, žiniasklaida orientuota į išskirtinę informaciją, seksualinė prievarta prieš vaiką yra visiškai priešinga normoms pozicija, o vaikų mušimas dažnai laikoma tinkama auklėjimo priemone, todėl verčiau pasirenkamos sensacingos naujienos. Tokia pati situacija ir kalbant apie emocinę prievartą – per metus pasitaikė tik vienas straipsnis šia tema. Žinoma, patirdami fizinę prievartą vaikai kartu patiria ir emocinę, tačiau taip pat dažnai patiriama ir vien emocinė, apie kurią nėra taip plačiai kalbama.

Tokia pati situacija ir kalbant apie patiriamą vaikų smurtą mokykloje – išskirti tik 4 straipsniai, tačiau remdamasi savo patirtimi ir bendru žinojimu, galiu drąsiai teigti, kad atveju pasitaiko kur kas dažniau, tik jie dažnai yra nuslepiami. Analizei naudota ir „pažįstamas – nepažįstamas“ prizmė: buvo analizuota, kiek nusikaltimų padaro pažįstami asmenys (tėvai, tėvų draugai, patėviai, kaimynai) ir nepažįstami.

Iš 175 atvejų 131 smurtininkai pažįstami vaikams (tai sudaro 74,8 proc.), 44-nepažįstami (25,2). Dauguma straipsnių (161) autoriniai, likę – parašyti remiantis Eltos, BNS ir „Lietuvos ryto“ duomenimis.

Šia tema rašė 37 autoriai: 23 moterys ir 14 vyrų. Gausiausiai straipsnių parašiusiųjų penketukas: G. Šiuparys (28), R. Vitkus (15), J. Pekarskaitė (13), A. Jankauskienė (12), A. Ziabkus (10).

4. Antraščių analizė

Svarbu analizuoti ne tik turinį, bet ir antraštes. Antraštės atlieka labai svarbų vaidmenį pasirenkant kokį straipsnį skaityti; nuo jos formuluotės priklauso skaitytojo susidomėjimas. Antraštė – tai savotiškas indikatorius, kuris orientuoja skaitytoją teikiamos informacijos srautu (Dobryninas 2000; 42). Nuo antraštės priklauso, kiek žmonių perskaitys tam tikrą straipsnį. Straipsnio antraštėje glaustai koncentruota pagrindinė informacija. Čia nurodoma straipsnio esmė. Analizuojant smurto prieš vaikus temą, įdomu buvo paanalizuoti, koks vaidmuo tenka antraštėms, kokia jų formuluotė ir skelbiama informacija.

Apžvelgus straipsnių antraštes pastebėta, kad dauguma jų tiksliai (ar beveik tiksliai) reprezentuoja tai, apie ką bus rašoma straipsnyje. Daugumoje straipsnių antraščių nurodomas nukentėjusysis, dažnai iš antraštės galima nuspėti ir vaiko amžių, lytį, taipogi nurodoma ir padaryta skriauda. Rečiau nurodomas smurtautojas, tačiau dažnai iš formuluotės galima nuspėti, ar tai svetimas, ar pažįstamas žmogus. Žinoma pasitaikė ir tokių, kurių turinys neatitiko aprašomo įvykio – „*Miršančio paauglio aimaną nustelbė muzika: masiniai renginiai Vilniuje tampa girtavimo, muštynių ir plėšikavimo arenomis*“. Paauglys buvo nužudytas, o antraštė kalba tik apie mirtį, kuri galėjo ištikti dėl įvairių priežasčių.

Analizuojant antraščių „emocinę įkrovą“ gausu šokiruojančių antraščių, keliančių siaubą:

„*Išbadėjęs vaikas pratinamas prie maisto*“, „*Mažamečiui anūkui girtas senelis trenkė kirviu*“,

„*Nemylimą sūnų tėvai auklėjo smūgiais ir migdė palovy*“, „*I klozetą įmestas naujagimis buvo uždusintas*“.

Analizuojant antraštes šiuo rakursu, derėtų neužmiršti, kad pats smurtavimo prieš vaikus faktas kelia siaubą, tačiau efektas dar labiau sustiprinamas vartojamu stipriu žodynu. Ta pačia tema rašyti straipsniai savo antraštėmis sukelia skirtingas reakcijas: „*Sūnų mušę sutuoktiniai kelias už grotų: tėvas vaikui sulaužė ranką, o motina pagrasino jį iškepti orkaitėje*“ ir „*Penkerių metų podukrą sumušęs patėvis sės už grotų*“. Nors padaryta žala ir skiriasi, visgi daug kas tiesiog priklauso nuo formuluotės. Apibendrinant galima teigti, kad antraštėmis siekiama šokiruojančia formuluote pritraukti skaitytoją. Pagrindinė formulė – nekaltas, nuskriaustas vaikas ir žiaurusis smurtautojas.

5. Turinio analizė

Analizuojant, kaip pateikiama smurto tema prieš vaikus, pasirodė, kad daugiausiai smurto atvejų – buitiniai. Tai namuose įvykdyti nusikaltimai. Bendras smurtautojų paveikslas: asocialūs arba neasocialūs, bet labai skurdžiai gyvenantys, asmenys, neišsilavinę, apsvaiginti alkoholio ir dažniausiai gyvenantys kaimo vietovėse. Kyla klausimas, ar turtingose, gerai apsirūpinusiose, išsimokslinusių tėvų šeimose vaikai nepatiria smurto? Akivaizdu, kad smurto pobūdis gali šiek tiek keistis, tačiau kad tokių atvejų nepasitaiko visai – abejotina.

Seksualinę prievartą vaikai dažniausiai patiria iš šeimos narių ar jiems pažįstamų žmonių. Įvairių tyrimų duomenimis, iki 85 procentų vaikų, patyrusių seksualinę prievartą, tai patiria iš jiems pažįstamų žmonių (daugiausia šeimos narių – tėvo, patėvio, dėdės). Pažįstami ne šeimos nariai dažniausiai būna kaimynai, tėvų draugai, auklės pedagogai (Blažys 2001; 70). Prievartautojai dažniausiai būna vyrai. Iki 5-15 procentų atvejų tai būna moterys. Seksualinę prievartą patiria įvairaus amžiaus vaikai. „Lietuvos ryte“ šiai temai skirta 51 straipsnis. 26 atvejais seksualinę prievartą vaikai patyrė iš pažįstamų žmonių, 25 – smurtavo nepa-

žįstami. Procentinėje išraiškoje tai sudarytų 52 ir 49 proc. Akivaizdu, kad tai neatitinka realybės, informacija iškreipta ir neadekvati.

Išanalizavus straipsnius pasirodė, kad dauguma prievartautojų yra asocialūs arba neasocialūs, bet skurdžiai gyvenantys. Apie tokius nusikaltimus turtingose šeimose nerašytas nė vienas straipsnis. Tai galbūt lėmė faktas, kad tokie nusikaltimai iš viso retai iškyla viešumon, o „gerose“ šeimose juos dar lengviau nuslėpti, tačiau yra žinoma, kad ir turtingose, gerai apsirūpinusiose šeimose seksualinė prievartą vaikai taip pat patiria. Žiniasklaida šios srities nereprezentuoja. Tad ir šiuo požiūriu informacija tikrai neatitinka realybės.

Rašant apie smurtą, o ypač apie lytinius nusikaltimus, detalizuojamas nukentėjusysis, jo gyvenamoji vieta, amžius, daugumoje atvejų identifikuojamas ir smurtautojas. Pateikiamas nusikaltimo pobūdis, detalės. Kai kuriuose straipsniuose ypač detalai pateikiama kas, kaip, kur buvo daroma. Kyla klausimas, kam reikalingos tokios detalės, juk taip informuojant vaikas dar kartą patirs smurto pasekmes – jį atpažins aplinkiniai (tai verčia manyti, kad žurnalistai arba neišmano, arba tiesiog nesilaiko Žurnalistų etikos kodekso). Pateikiamos detalės (ypač kalbant apie lytinį smurtą) kelia pasiūlykštėjimą.

Smurto atvejai aprašomi ne tik labai detalai, bet ir vaizdžiai: „*smogė mergaitei kumščiu į veidą, išrovė kuokštą plaukų, vėliau bandė ją smaugti*“ (Sabalytė 2002 09 19), „*Kai vaikas pradėjo dar labiau verkti, motina čiupo ją rankomis už kaklo ir suspaudusi stipriai papurtė, po to tęskė į vežimėlį*“ (Vitkus 2002 08 30). Tragizmo suteikia ir tokios detalės kaip: „*Smurtą prieš savo podukrą šis vyriškis panaudojo birželio 1-ąją – tarptautinę vaikų gynimo dieną*“ (Sabalytė 2002 09 19). Bet juk vaikai mušami kasdien. Tačiau žiniasklaida „pasigriebia“ tik ypatingus atvejus, siekdama pritraukti kuo daugiau skaitytojų.

Praktiškai visuose straipsniuose minimi policijos pareigūnai, teismai, kurie iškėlė bylas, Lietuvos vaikų teisių apsaugos institucijos darbas. Atrodytų, kad teisinė ir apsaugos sistema puikiai veikia, tačiau pažvelgę į realybę

galime klausti, kodėl tiek daug vaikų patiria smurtą iš suaugusiųjų?

5.1. Tęstinės istorijos

Žurnalistai, laikraščio redaktoriai nusprendžia, kokios temos yra aktualios, kokias temas verta tęsti ir informuoti skaitovus apie tolimesnę įvykių eigą. Todėl man buvo įdomu pažvelgti, kokie straipsniai yra tęstiniai – kokios tai temos. Per tiriamąjį laikotarpį pasitaikė 11 tęstinių istorijų, kurių 8 susilaukė mažesnio dėmesio – joms buvo skirti 2 – 3 straipsniai, todėl toliau jų nenagrinėsiu. 3 temos susilaukė ypatingo dėmesio, tad kokios gi jos?

Kretingiškė, badu marinusi savo sūnų – 16 straipsnių. Kiekvienam iš 11 mėnesių teko 1,45 straipsnio. Dėdė nugirdė savo dukterėčią, kuriai vėliau diagnozuota socialinė mirtis – 8 straipsniai. Pedofilas iš Šiaulių, tvirkinęs vaikus ir platinęs pornografiją – 7 straipsniai. Visuose šiuose straipsniuose detalai supažindinama su įvykiu eiga, kiekviename straipsnyje aptariamos įvykių aplinkybės, paminima tiksli įvykio data, vieta, asmenų pavardės ir kita informacija. Analizuojama bylos svarstymo eiga, grėšiančios nuobaudos. Trumpai tariant, šių temų skaitytojams neleidžiama užmiršti, o nežinantieji supažindinami su įvykiu.

Dėmesys šioms temoms pasižymi ir spausdinamų nuotraukų gausa, ypač pirmuoju atveju: varijuoja nuotraukų kombinacijos: bado išsekinto vaiko, valgančio vaiko, vaiko motinos, motinos ir likusių vaikų – jas derinant siekiama šokiruoti. Kadangi žiniasklaida pateikia, kaip reikia suprasti ir interpretuoti medžiagą, tampa aišku, kad ši moteris jokio pasigailėjimo nesulauks. Straipsniuose nėra kalbama, kad gal ji turi psichikos sutrikimų, kad kažkoks įvykis praeityje privertė taip nekęsti sūnaus ir pan. Neanalizuojamos priežastys, pateikiama situacija, teisinis įvertinimas, laukianti bausmė, bylos eiga. Atvirai šaipomasi iš jos argumentų ir pasiteisinimų. Tad natūralu, kad visuomenė neatkreips dėmesio, kad neapykantos vaikui priežasčių reikia dar paieškoti, o ne skubėti smerkti. Savaime aišku, kad moteris skaitytojų yra pasmerkta.

Antruoju atveju taip pat gausiai aprašoma įvykių eiga, mergaitės būklė, teismai, pateikiamos palatoje gulinės, sveikstančios mergaitės ir jos dėdės nuotraukos. Kiekviename kitame straipsnyje primenama visa istorija. Trečioji tema, mano manymu, pateikta neutraliausiai. Čia kur kas mažesnis nuotraukų skaičius, kuriose dominuoja smurtautojas. Tačiau istorija pateikiama analogiškai dviem anksčiau aptartoms.

Analizuojant straipsnių turinį pastebėta, kad straipsniai rašomi negatyvia-pasmerkimo kryptimi. Trūksta psichologinių, neutralių, paprasčiausiai informuojančių straipsnių. Pateikiamos smulkios detalės skatina tik neapykantą, pasiūlykštėjimą ir siekimą nubausti nusikaltėlius. Bet ar praleidęs kiek tai metų kalėjime žmogus nustos mušti vaiką?

5.2. Analitiniai straipsniai

Aptikti du analitinio pobūdžio straipsniai: L. Žiūkienė – Lavaste. „Vaikai – smurtininkų aukos ir maitintojai: „Lietuvos rytas“ iš arti pažvelgė į prievartą šeimose patiriančiųjų pasaulį“. 2002 01 05, J. Karaliūnienė. „Mažamečiui – smūgiai globėjos namuose“. 2002 09 21. Abu šie straipsniai pasirodė tuomet, kai smurto prieš vaikus tema buvo rašoma gausiausiai – sausį ir rugsėjį.

Pirmasis straipsnis atkreipė dėmesį, kad smurtauja tėvai, vaikystėje patys patyrę smurtą – aprašoma jų vaikystė ir gyvenimas. Per tiriamąjį laikotarpį tai vienintelis aptiktas straipsnis, kuriame giliau analizuojama smurto priežastis ir esama situacija. Straipsnyje plačiai aprašoma Lietuvoje tuo metu egzistuojanti teisinė bazė, vaiką sergstinčios institucijos, susirūpinama žurnalistų etikos kodekso laikymusi. Iš šio straipsnio galima pamatyti, kaip į šią problemą reaguoja patys politikai, priimančys įstatymus. Tuo metu vis dar buvo nepriimtas 2001 kovo mėnesį Lietuvos prezidento V. Adamkaus Seimui pateiktos vaiko globos įstatymo pataisos, siūlančios, kad vaikų teisių apsaugos inspektoriai ar policijos pareigūnai galėtų nedelsdami paimti vaiką iš šeimos, jei iškyla grėsmė jo gyvybei ar sveikatai,

nes labai dažnai pasitaiko, kad prieš vaiką smurtaujama ne pirmą kartą, tėvams baudžiama byla neiškeliama, o vaikas lieka gyventi kartu su jais.

Politikų požiūris į smurtą prieš vaikus aiškiai išdėstytas ir antrajame straipsnyje, kuriame skelbiama, kad konkrečių priemonių vaikams ginti imamasi tik tuomet, kai akivaizdžiai išauga smurtą patyrusių vaikų skaičius. Rengiami skubūs pasitarimai, kuriami neatidėliotųjų veiksmų planai. Nors pataisa jau priimta, ji nevykdoma, nes teisinamasi darbuotojų trūkumu. Vadinasi, tam, kad politikai imtųsi konkrečių veiksmų, kuo daugiau vaikų turi patirti smurtą. Tai parodo, kokią vietą vaikų teisių ir apsaugos problemos užima politikoje. Labiau rūpinamasi lygių teisių apsaugos tarnybomis, kuomet suaugusieji kenčia nuo suaugusiųjų, o kas apsaugos nuo mūsų pačių vaikus? Valstybė (politikai) nesuteikia vaikui saugumo garanto, kas yra pamatinė žmogaus teisė. Po patirto smurto vaikui neteikiama jokia psichologinė pagalba, tad ką jau kalbėti apie aukštesnio lygio apsaugą.

Apibendrinimas

Išanalizavus, kaip „Lietuvos ryto“ dienraštis pateikia smurto prieš vaikus temą ir laikantis nuomonės, kad iš to, kas pateikiama žiniasklaidoje, skaitantieji susidaro savo realybės viziją, galima teigti, kad žiniasklaidoje pateikiama informacija neatitinka realybės, nes sudaromas toks vaizdas. Dažniausi smurto atvejai prieš vaikus – lytiniai nusikaltimai, beveik vienodai įvykdomi tiek pažįstamų, tiek nepažįstamų. Tokie nusikaltimai įvykdomi asocialiose, skurdžiose šeimose. Smurtaujama dažniausiai prieš vaikus asocialiose, girtaujančiose (arba labai skurdžiai gyvenančiose) šeimose. Mokykloje praktiškai jokių smurto prieš vaikus atvejų nebūna. Ten vaikams bene saugiau nei namuose.

Turtingų, išsilavinusių tėvų šeimose vaikai smurto nepatiria (reikia nepamiršti, kad smurtas gali būti ir emocinio pobūdžio). Smurtautojai piešiami „juodžiausiomis“ spalvomis: asocialūs, geriantys, ypatingai žiaurūs. Policija

ir VTAT (vaikų teisių apsaugos tarnyba) atlieka savo funkcijas ginant vaikus.

Realybė yra šiek tiek kitokia: vaikai patiria ne tik lytinį smurtą, dažnai jie yra „auklėjami“ mušant juos, dažnai jie patiria emocinį smurtą. Tačiau priešingas vaizdas susidaro todėl, kad tokie atvejai pasilieka šeimos ribose ir nekeliama viešumon. Lytinius nusikaltimus vaikai daugeliu atvejų patiria iš pažįstamų, tačiau tokie atvejai nėra vien tik asocialių šeimų bruožas. Mokykloje vaikai taip pat patiria daug smurto, ypač emocinio, tačiau tai nėra ypač skandalingos istorijos, bei pakankamai retai

iškyla viešumon. Nepaisant aktyviai aprašomo policijos ir VTAT darbo, vaikai mūsų visuomenėje neapsaugoti, patyrusiems seksualinę prievartą nesuteikiama jokia psichologinė pagalba, patyrę smurtą grįžta į tuos pačius tėvų namus ir t.t., tad policija ir VTAT veikia tik pirminiame lygmenyje – atima vaikus, nubaudžia tėvus, tačiau problema lieka neišspręsta. Trumpai tariant, žurnalistai aprašo tik matomus, viešumon išylančius smurto prieš vaikus atvejus, tačiau tai ne visiškai atliepia realią gyvenimišką padėtį.

Literatūra:

- Blažys V. 2001. Prievarta prieš vaikus//Nepilnamečių kriminalinė justicija. Vilnius: Vidaus reikalų ministerija: 66 – 77.
- Dobryninas A. 2002. *Kriminologiniai diskursai: paskaitų konpektas*.
- Dobryninas A. 2000. *Nepilnamečių justicija Lietuvos žiniasklaidoje*. Vilnius: Lietuvos žmogaus teisių centras.
- Gaidys V. 1999. *Visuomenės nuomonės tyrimai: teorija ir*

praktika. Vilnius: Žara.

Lippman W. 1997. *Public opinion*. New York: The free press.

L. Rupšienė. 2001. „Smurtas prieš vaikus šeimoje ir visuomenėje (teorinis aspektas)“ // Smurtas prieš vaiką šeimoje ir visuomenėje. Klaipėda.

Smurtas prieš moteris ir vaikus Lietuvoje. 1997. Vilnius: Vilniaus universitetas, moterų studijų centras.

Priedas (“Lietuvos ryto” straipsniai)

- G. Šiuparys. Kūdikiai – mirtinos vaisės: šiauriečiai savo sūnų bandė nuraminti degtine. 2002 01 03
- L. Žitkienė – Lavaste. Vaikai – smurtininkų aukos ir maitintojai: „Lietuvos rytas“ iš arti pažvelgė į prievartą šeimos patiriančių pasaulį. 2002 01 05
- A. Karaliūnas. Kauniečio meste lėkštė sužalojo kūdikį. 2002 01 05
- S. Nemeikaitė. Močiutė nužudė anūkę ir pati pasikorė. 2002 01 12
- A. Pilaitienė. Lifas buvo tapęs kūdikio namais: Klaipėdoje svečiaavęs vyriškis išgelbėjo naujagimės gyvybę. 2002 01 14
- J. Karaliūnienė. Pedofilų auka tapo iš mokyklos ejęs berniukas. 2002 01 16
- R. Vitkus. Lengvabūdės pažintis pasibaigė nusikaltimu. 2002 01 16
- A. Ziabkus. Klaipėdiečiai nuteisti už išžaginimą Palangoje. 2002 01 16
- D. Krasauskas. Panevėžiečiams – bausmė už seksą su paaugle. 2002 01 16
- G. Šiuparys. Nemylimas vaikas tapo kankiniu. 2002 01 23
- A. Jankauskienė. Du nusikaltėliai užpuolė miegančią trylikametę. 2002 01 23
- G. Šiuparys. Išbadėjęs vaikas pratinamas prie maisto. 2002 01 24
- R. Vitkus. Nuosprendis pravirkdė paauglės žagintoją. 2002 01 25
- Už seksą su nepilnamete – bausmės po 4 metų. 2002 01 25
- K. Ivaškevičienė. Savo kūdikį pražudžiusi devyniolikmetė liko laisvėje. 2002 01 25
- G. Rašanavičienė. Iš ligoninės – tiesiai į vaikų globos namus. 2002 01 25
- Dukterims kliša nuo motinos ir nuo tėvo. 2002 01 25
- G. Šiuparys. Tik dukras mylinti motina gimusį berniuką pavertė kankiniu//Priedas „Gyvenimo būdas“. 2002 01 26.
- L. Juodzevičienė. Neblaivus tėvas savo sūniui išmušė tris dantis. 2002 01 28
- G. Šiuparys. Badu marintas mažylis ėmė sparčiai sveikti. 2002 01 29
- A. Aleksiejūnienė. Suaugę žiauriai baudė mažametį. 2002 01 29
- A. Pilaitienė. Bausmė paauglį užmušusiam klaipėdiečiui. 2002 01 31
- A. Jankauskienė. Neįgalų paauglį paliko be maisto ir vandens. 2002 01 31
- J. Pekarskaitė. Vaikų tvirkintojas vėl rado auką. 2002 02 02
- L. Juodzevičienė. Tėvas prakirto dukteriai skruostą.
- V. Ziabkus. Suimtam žagintojui kaltinimų gali padaugėti. 2002 02 04
- G. Šiuparys. Sūnų badu kankinusiai motinai prokurorai iškėlė bylą. 2002 02 05
- E. Baronaitė. Pedofilas iš Šiaulių išgirdo nuosprendį.
- R. Vitkus. Bausmė dukteris tvirkinusiam šiauliečiui. 2002 02 07
- A. Jankauskienė. Vaikas rado prieglobstį globos namuose. 2002 02 08
- G. Šiuparys. Badu marintas berniukas pagaliau parūpo giminėms. 2002 02 12
- J. Pekarskaitė. Berniukų tvirkintojas pažadėjo neišvykti. 2002 02 12
- D. Kamarauskaitė. Mėlynėmis nusėtą sūnų motina paliko vieną. 2002 02 14
- A. Jankauskienė. Nemiegančių trejų metų vaiką motina girdė alumi. 2002 02 18
- A. Karaliūnas. Šalia paliko kūdikio – motinos raštelis. 2002 02 20

- A. Jankauskienė. Tėvai dukrą užrakino nekūrenamoje troboje. 2002 02 20
- D. Krasauskas. Tarp mergaitės skriaudėjų ir jos tėvas. 2002 02 22
- J. Karaliūnienė. E. Baronaitė. Girtavimas aptemdė motinos protą: Raseinių rajone moteris užbadė savo sūnų ir sužalojo dukterį. 2002 02 23
- J. Pekarskaitė. Parlamentarės sūnus nukentėjo nuo plėšikų. 2002 02 26
- G. Šiuparys. Sūnų marinusiai motinai – byla. 2002 02 28
- D. Krasauskas. Panevėžyje žagintojai išgirdo nuosprendį. 2002 03 04
- E. Baronaitė. Žagintojas nepagalėjo savo aukos vaikų. 2002 03 06
- J. Jarulienė. Darželio vedėjos agresijos įkaitai – mažamečiai: ilgus metus darbe kentusios auklėtojos ryžosi apie tai papasakoti viešai. 2002 03 09
- R. Čergelienė. Nužudytas septyniolikmetis lošėjas kortomis// priedas „sostinė“, 2002 03 12
- G. Šiuparys. Badu marintas berniukas pas motiną negrįš. 2002 03 13
- J. Pekarskaitė. Vaikų tvirkintojas vėl atsidūrė už grotų. 2002 03 15
- G. Šiuparys. Sūnų badu marinusi motina tapo atstumtąja. 2002 03 16
- A. Dumalakas. Žagintojų aukos – nepilnametės. 2002 03 19
- R. Čergelienė. Tėvas įtariamas žaginęs dešimtmetę dukterį. 2002 03 19
- R. Vitkus. Šiauliuose nepilnamečių tyko užpuolikai. 2002 03 20
- A. Pilaitienė. Mažametės žagintojui – griežtas nuosprendis. 2002 03 22
- R. Vitkus. Iskrypčio auka tapo vienuolikmetis vaikas. 2002 03 28
- T. Kontrimavičius. Vieniša motina neprisimena kur užkasė savo vaiką. 2002 03 30.
- L. Valionytė. Kaimiečiai mergaitę girdė skustu spiritu: Vilniaus medikai kovoja dėl alkoholiu apsinuodijusios mergaitės gyvybės 2002 04 02.
- L. Valionytė. Mergaitės girytojas suimtas: apnuodyta mažametė vakar nebuvo atsigavusi. 2002 04 03
- G. Šiuparys. Moteris džiaugėsi netekusi sūnaus: badu vaiką marinusiai kuršėnėiškai atimtos motinystės teisės. 2002 04 04
- V. Petrauskienė. Nemylima sūnų tėvai auklėjo smūgiais ir migdė palovy. 2002 04 05
- A. Ziabkus. Gargžduose ieškoma savo naujagimio pametusios motinos. 2002 04 05
- J. Pekarskaitė. Kūdikį palikusią motiną ištirs psichiatrai. 2002 04 06
- J. Vitkauskienė. Maiše šalia ežero – naujagimio lavonas. 2002 04 08
- L. Juodzevičienė. Mokykloje tėvas sūnų ėmėsi auklėti spyriais. 2002 04 08.
- R. Vitkus. Paauglį sužalojęs benamis prarado laisvę. 2002 04 09
- S. Nemeikaitė. Raudiškių sąvartyne – negyvas naujagimis. 2002 04 10
- Mergaitė nugirdžiusiam vyriškiui – kalėjimas. 2002 04 12
- J. Pekarskaitė. Berniukų tvirkintojas buvo paliktas areštineje. 2002 04 12
- D. Krasauskas. Įkliuvo žagintojas. 2002 04 12
- L. Valionytė. Mažametėi buvo diagnozuota socialinė mirtis. 2002 04 13
- A. Jankauskienė. Sūnų pagrobusi motina palikinėja laiškus. 2002 04 17.

- A. Jankauskienė. Kūdikių pagrobėja – areštineje. 2002 04 18
 L. Juodzevičienė. Kraupus radinys išgasdino sąvartyno lankytojus. 2002 04 19
 A. Jankauskienė. Dukterų žagintojai – ilgi metai nelaisvės. 2002 04 23
 G. Šiuparys. Į klotetą įmestas naujagimis buvo uždušintas. 2002 04 24
 V. Petrauskienė. Dešimties metų panevėžietis patyrė motinos smurtą. 2002 04 29
 R. Vitkus. Bausmė mažametės mergaitės tvirkintojui. 2002 05 03
 A. Pilaitienė. Dvi mergaitės savo tėvą apkaltino tvirkiniu. 2002 05 04
 A. Ziabkus. Sūnų girdės vyrškis gali atsidurti kalėjime. 2002 05 04
 L. Juodzevičienė. Septyniolikmetis patyrė kraupią egzekuciją. 2002 05 06
 G. Šiuparys. Sūnų mariniusai motinai kaltinimai tapo sunkesni. 2002 05 08
 G. Šiuparys. Nugirdytą berniuką teko atgavinti. 2002 05 17
 G. Alksnis. Skandalas dėl pedofilijos – abipus Atlanto“ „Lietuvos ryto“ rašinis apie Kretingoje prisiglaudusį kunigą pribloškė amerikiečius. 2002 05 18
 S. Nemeikaitė. Vaikai gydos mokykloje patirtas žaizdas: Pedagogė iš Pabradės įtariama žiauriai susidorojusi su aštuoniais moksleiviais. 2002 05 25
 D. Krasauskas. Nuo išprievartavimo iki bausmės – 6 metai. 2002 05 28
 G. Šiuparys. Sūnų kankinimai motinai gresia ilgi metai už grotų. 2002 05 29
 A. Filimanavičienė, R. Stunženė. Pasvalio pedagogas neatlaikė įtarimų naštos: moksleivės žaginimu įtartas auklėtojas pasikorė prieš pat apklausą prokuratūroje. 2002 05 30
 A. Ziabkus. Treisdešimties metų mergaitės pagrobėjo sūnų. 2002 06 04
 D. Krasauskas. Žagintojas iš Panevėžio sučiuptas Ispanijoje. 2002 06 05
 A. Ziabkus. Kretingiškis su sūniumi nakynė rasdavo miškuose. 2002 06 05
 E. Baronaitė. Sūnų nudūrusi motina į teismą neis. 2002 06 13
 D. Stravinskas. Vilnietis išprievartavo savo dvylikametę dukterį. 2002 06 19
 E. Baronaitė. Teisme - mergaitės pagrobėjo džiaugsmas. 2002 06 21
 G. Šiuparys. Teisiamųjų suole – sūnų badu marinus motina. 2002 06 21
 A. Ziabkus. Vairuotojas naktį bandė išžaginti nepilnametę. 2002 06 26
 Sulaikyta kūdikio nužudymu įtariama skuodiškė. 2002 06 27
 J. Karaliūnaitė. Žagintojas 15-metę kaunietę užklupo gatvėje. 2002 06 27
 A. Ziabkus. Prievartautojas merginą pavėžė iki policijos. 2002 06 27
 G. Rafanavičienė. Mėnesį slapstėsis 19-metis atsidūrė už grotų. 2002 06 27
 Savo naujagimį užkašęs tėvas atsidūrė už grotų. 2002 06 28
 Dukterė girdės dėdė sės į teisiamųjų suolą. 2002 06 29
 R. Vitkus. Šiaulietis sumušė savo mažametę dukrą. 2002 07 03
 R. Vitkus. Šiauliuose vėl siautėjo pedofilas. 2002 07 05
 R. Vitkus. Pagrindas kaimietis sumušė pusės metų sūnų. 2002 07 08
 A. Aleksejūnienė. Buvęs kalnys talzė ir sugventinė, ir jos dukrą. 2002 07 08
 R. Vitkus. Namų grįžtančią merginą užklupo žagintojas. 2002 07 09
 D. Krasauskas. Suminti nepilnametės tvirkiniu įtariami vyrai. 2002 07 09
 R. Vitkus. Vaiką nudūrusi motina išvengė kalėjimo. 2002 07 12
 J. Pekarskaitė. Prabilo dar viena paauglių tvirkintojo auka. 2002 07 13
 A. Ziabkus. Žagintojas aukos tykojo prie stadiono tualetų. 2002 07 16
 K. Ivaškevičienė. Vyrškis kėsinosi tvirkinti mažametę mergaitę. 2002 07 17
 R. Vitkus. Dešimtmetį mušė neblaivus vyras. 2002 07 22
 Mažamečiui anūkiui girtas senelis trankė kiurviu. 2002 07 24
 Vaikas tapo neblaivių artimųjų barmio auka. 2002 07 25
 V. Trainys. Už triukšmo kėlimą berniukui sulaužyta nosis. 2002 07 25
 A. Jankauskienė. Pamestinuko istorija – tarsi iš kino filmo. 2002 08 01
 V. Trainys. Sukčiavius mokytoja tuoj sės į teisiamųjų suolą. 2002 08 02
 D. Kamarauskienė. Mergaitės skriaudėjui nepavyko pasislėpti. 2002 08 12
 R. Cergelienė. Penkių metų mergaitės žaginimu įtariamas kaimynas. 2002 08 20
 G. Šiuparys. Anūkė apkaltino senelį seksualine prievarta. 2002 08 20
 R. Stunženė. Patėvio primumi mažamečiai traukė kur akys veda. 2002 08 22
 A. Vaškevičius. Iš sodo grįžusi paauglė praneša apie žaginimą. 2002 08 22
 G. Rafanavičienė. Alkoholui nuuodyta mergaitė vėl mokosi gyventi. 2002 08 23
 J. Pekarskaitė. 83 metų vyrškis paauglius auklėjo šūviais. 2002 08 23
 T. Kontrimavičius. Patėvis ir podukra buvo užklupti vienoje lovoje. 2002 08 30
 R. Vitkus. Penkių mėnesių kūdikis tapo motinos auka. 2002 08 30
 A. Jankauskienė. Išžagino po koncerto. 2002 08 31
 A. Ziabkus. Kretingiškis įtariamas tvirkinęs savo anūkę. 2002 09 07
 A. Lekavičius, R. Zilnys. Mirštančio paauglio aimaną nustelbė muzika: masiniai renginiai Vilniuje tampa girtavimo, muštynių ir plėšikavimo arenomis. 2002 09 09
 J. Pekarskaitė. Berniukų tvirkintojas bando vilkinti laiką. 2002 09 11
 D. Zimbaliene. Patėvis peršovė vienuolikmetės posūnio koją. 2002 09 13
 G. Šiuparys. Namai mažamečiam berniukui buvo virtę pragaru. 2002 09 13
 R. Vitkus. Vienerių metų mergaitė tapo vyrškio keršto įrankiu. 2002 09 13
 D. Kamarauskienė, G. Šiuparys. Tėvų įniršo aukos – bejėgiai vaikai: į ligoninę nuolat vežami mažamečiai, patyrę smurtą namuose. 2002 09 14
 L. Juodzevičienė. Sekso vergių verbuotoja – mokytoje: Kazlų Rūdos internatinė mokykla krečia negirdėtas skandalas. 2002 09 14
 G. Šiuparys. Neblaivus vyrškis daržinėje žagino šešiametę. 2002 09 16
 K. Ivaškevičienė. Tėvų smurtas prieš vaiką – be pabaigos. 2002 09 17
 G. Šiuparys. Žiauriai tėvų primuštą vaiką priglaus globos namai. 2002 09 18
 R. Vitkus. Neįgalį nepilnametę patyrė savo girtu tėvo smurtą. 2002 09 19
 E. Sabalytė. Penkerių metų podukrą sumušęs patėvis sės už grotų. 2002 09 19
 Už mažametės dukterėčios girdymą – į teisiamųjų suolą. 2002 09 19
 J. Karaliūnienė. Mažamečiui – smūgiai globėjos namuose. 2002 09 21
 D. Stravinskas. Karate treneris tapo berniukų tvirkintoju. 2002 09 21
 G. Šiuparys. Geriantys tėvai nepasigedo trijų metų sūnaukos. 2002 09 25
 Sunkius sužalojimus kūdikis patyrė namuose. 2002 09 25
 L. Juodzevičienė. Sulaikytas sūniui sonkaulius sulaužęs vyrškis. 2002 09 26
 J. Karaliūnienė. Smurtau prieš nepilnametės tėvas prarado laisvę. 2002 09 26
 12-metis be priežiūros buvo paliktas dvi savaites. 2002 09 26
 A. Aleksejūnienė. Tėvo smūgiai kontūriją kūdikį. 2002 09 30
 G. Šiuparys. Kaltės našta smurtautoja pastūmėjo į kilpą. 2002 10 03
 D. Krasauskas. Pėnsininkė suola nuo mažamečio gynė smūgiais. 2002 10 03
 Prokurorai prašo teisti nepilnametę skriaudiką. 2002 10 03
 Už mažametės girdymą degtine – į koloniją. 2002 10 03
 E. Sabalytė. Ant savo žmonos supykęs vyras primušė vaiką. 2002 10 03
 Pagrobes merginą vaikas siekė jos palankumo. 2002 10 09
 E. Baronaitė. Jurbarke du moksleiviai apkaltino mokytoją smurtu. 2002 10 11
 Šiukslių konteineryje – naujagimio lavonas. 2002 10 12
 A. Karaliūnas. Kaunietė lifte rado į antklodę susuktą kūdikį. 2002 10 12
 J. Pekarskaitė. Kaune trys paaugliai nukentėjo nuo plėšikų. 2002 10 14
 D. Stravinskas. Pedofilas aukų rasdavo ir vaikų namuose. 2002 10 14
 Skolios iš paauglio reikalauti smūgiais miške. 2002 10 15
 G. Šiuparys. Kibire rastas naujagimio lavonas. 2002 10 15
 G. Šiuparys. Iš girtaujančios šeimos atimti 4 vaikai. 2002 10 19
 A. Pilaitienė. Žagintojas septyniolikmetę buvo užklupęs lifte. 2002 10 22
 J. Pekarskaitė. Mergaitė tapo suaugusiųjų grumtynių įkaitė. 2002 10 23
 J. Pekarskaitė. Dėl suaugusiųjų grumtynių toliau kenčia vaikai. 2002 10 24
 G. Šiuparys. Sūnų badu marinus kursėniškė nelaiko savęs sadiste. 2002 10 29
 J. Karaliūnienė. Kaunietė naujagimį paliko parke po ažuolu. 2002 10 31
 G. Pilaitis. Nuteistas žagintojas. 2002 11 09
 L. Juodzevičienė. Merginą tėvas dorą gyvenimo mokė mušdamas. 2002 11 12
 A. Jankauskienė. Netikėtas posūkis pamestinuko istorijoje: savo kūdikį užkasusi Druskininkų gyventoja gveičiasi svetimo naujagimio. 2002 11 12
 G. Pilaitis. Narkomano įkalintą merginą išlaisvino gaisrininkas. 2002 11 14
 J. Pekarskienė. Žudikas savo auką surado šokių maratone: Kaišiadorių rajono miške aptiktas žiauriai nužudytas 13 metų moksleivio kūnas. 2002 11 14
 G. Šiuparys. Sužalota mergaitė į ligoninę atlydėjo girta auklė. 2002 11 16
 G. Šiuparys. Sūnų marinius kursėniškė ėmėsi santažo. 2002 11 16
 D. Krasauskas. Sūnų mušę sutuoktiniai keliaus už grotų: tėvas vaikui sulaužė ranką, o motina pagrasinio jį iškepti orkaitėje. 2002 11 21
 L. Burbienė. Palūžo našlaitės pinigų vogusi vaikų teisių gyvė. 2002 11 22
 G. Šiuparys. Sūnų marinius kursėniškė išvengė bausmės. 2002 11 26
 J. Karaliūnienė. Dvylikametės išžaginimu įtariamas jos dėdė. 2002 11 27
 A. Jankauskienė. Žagintojas paauglį užklupo prie jos namų. 2002 11 30

Summary

It is hard to analyse a theme about violence against children because of the lack of the trustworthiness data, which reflect the real situation. The statistics we have at present day reflect only cases, which come to light. Because of this situation the only source of knowledge – mass media. The themes of articles, their size, the style of

writing and intensity control the thought of society and form a public criminal discourse, which is often based on myths, stereotypes and opinions. Mass media gives us distorted view of real situation. This article analyses what view of violence against children presents Lithuanian press, concretely daily paper “Lietuvos rytas”.

Įteikta 2003 11 10
 Pateikta spaudai 2003 12 22

Vilniaus universiteto Socialinės teorijos katedra,
 Didlaukio g. 47,
 Vilnius